

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування вищого навчального закладу)

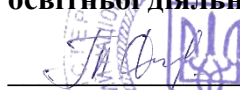
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету / навчально-наукового інституту)

Кафедра педагогіки та соціальної роботи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**Проректор з науково-педагогічної роботи та
освітньої діяльності**


Тетяна ФЕДІРЧИК

«12» серпня 2024 року



РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

МЕТОДИКА СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»

Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет філологічний

Мова навчання українська

Чернівці – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах», складена відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література», затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол №6 від «29» червня 2023 року).

Розробники: канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи Равлюк Т.А., канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи Ковальчук І.В.

Викладач: канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи Ковальчук І.В.

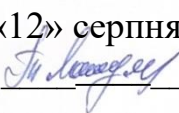
Погоджено з гарантом ОП і методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету  Алла АНТОФІЙЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та соціальної роботи

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри  Людмила ТИМЧУК

Схвалено Науково-методичною радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова науково-методичної ради  Тетяна ФЕДІРЧИК

1. Мета навчальної дисципліни: забезпечення ґрунтовної та всебічної підготовки здобувачів вищої освіти до організації й здійснення процесу виховання особистості згідно з визначеними цілями та ідеалами виховання сучасного українського суспільства.

Пререквізити: ОК 4. ІТ та онлайн-сервіси у професійній діяльності вчителя (особливості роботи на сайті електронного навчання та пошуку інформації в інтернеті); ОК 1 Актуальні проблеми історії та культури України (видатні українські діячі, народні традиції та звичаї у вихованні); ОК 3 Філософія (питання суспільної свідомості, буття, екзистенціалізму); ОК 12 вступ до спеціальності (особливості роботи вчителя трудового навчання та класного керівника), ОК 19 психологія (особливості вікового та індивідуального розвитку вихованця).

2. Результати навчання:

3. Вивчення дисципліни забезпечує такі загальні та фахові компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Знання й розуміння предметної галузі та професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність творчо мислити, усвідомлювати потребу в постійному інтелектуальному самовдосконаленні, вибудовувати та втілювати власні стратегії навчання упродовж життя, бути готовим до безперервного професійного розвитку.

ЗК 8. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, впроваджувати інновації, обирати різноманітні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

ЗК 9. Здатність працювати в команді та самостійно, мотивувати на досягнення мети, створювати психологічно позитивний клімат у колективі, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 14. Уміння застосовувати фахові знання в професійній діяльності, обирати ефективні методи й технології навчання, спрямовані на розвиток здібностей здобувачів освіти з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин, усвідомлювати важливість забезпечення мотивувального, розвивального та інклюзивного освітнього простору.

ФК 15. Здатність якісно організовувати й проєктувати освітній процес на рівні навчального предмета, розділу, теми, уроку, проводити позакласну та факультативну роботу з огляду на сучасні підходи до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, ураховуючи передовий український й міжнародний досвід.

ФК 18. Здатність здійснювати контроль та об'єктивне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК 19. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку й самокорекцію своїх професійних якостей, організовувати процес самонавчання.

ФК 21. Знання та розуміння професійної діяльності вчителя, здатність оцінювати інформацію для виявлення педагогічних проблем й ухвалення рішень щодо їх усунення.

ФК 22. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення

ФК 23. Знати основи й категорії педагогіки, закономірності психічного розвитку і

пізнавальної діяльності людини, психологічні основи навчання й виховання.

ФК 24. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.

Реалізація інформаційного змісту навчальної дисципліни «Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах» забезпечить досягнення програмних результатів навчання, визначених Освітньо-професійною програмою «Українська мова та література» спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

ПРН 9. Аналізувати, систематизувати та поширювати передовий педагогічний досвід.

ПРН 10. Застосовувати набуті знання під час вирішення педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань з урахуванням вікових й індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів і конкретних педагогічних ситуацій.

ПРН 11. Застосовувати різноманітні методи і форми навчання, сучасні прийоми керівництва навчальною, суспільною і творчою діяльністю учнівських колективів.

ПРН 24. Аналізувати індивідуальні навчальні особливості учнів під час планування навчання, враховувати особливі освітні потреби різних категорій учнів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- сутність сучасної парадигми виховання; структуру виховного процесу, напрями виховання, методи, засоби та форми виховної та соціальної роботи;
- теоретичні основи методики соціально-виховної роботи;
- сутність і зміст соціально-виховних технологій як способу педагогічної діяльності.

уміти:

- впроваджувати на практиці ефективні педагогічні технології організації соціально-виховного процесу, адаптувати їх до учнів (вихованців) конкретного класу та закладу;
- використовувати оптимальні форми і методи керівництва навчально-виховною діяльністю учнів;
- визначати конкретні навчально-виховні завдання на основі загальної мети виховання і врахування вікових та індивідуальних особливостей вихованців;
- застосовувати діагностичні методи для вивчення й удосконалення соціально-виховного процесу сучасного ЗЗСО; розробляти програми та оригінальні технології соціального виховання, впроваджуючи їх під час проходження педагогічної практики;
- організовувати та проводити соціально-виховну роботу з вихованцями і спрямовувати процес їх самовиховання;

- проводити культурно-масову роботу та громадсько-політичну роботу серед батьків; планувати, організовувати й аналізувати власну педагогічну діяльність;
- вивчати, використовувати та розповсюджувати педагогічний досвід.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна ф.н.	3	5	3	90	2	15	-	15	-	60	8	залік
Заочна ф.н.	3	5	3	90	2	4	-	4	-	78	4	залік

3.2. СТРУКТУРА ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	се м	ла б	ін д	с.р .		л	се м	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади методики соціально-виховної роботи												
Соціальні завдання виховання у загальноосвітніх навчальних закладах у сучасних умовах 1. Суть і завдання виховання в ЗНЗ 2. Напрями соціально-виховної роботи 3. Інститут класного керівництва	4	2				2	3	1				2
Соціально-виховний потенціал інститутів та чинників сучасного виховання особистості 1. Поняття про соціалізацію. Агенти соціалізації 2. Чинники соціалізації 3. Ресоціалізація у вихованні	6		2			4	5,5					5

Діагностика у соціально-виховній роботі 1. Суть діагностики 2. Види діагностики 3. Методики діагностики	6	2				4	6	1				5
Методики діагностування вихованості 1. Анкетування 2. Тестування 3. Проективні методики 4. Спостереження	6		2			4	4					4
Планування соціально-виховної роботи у сучасних умовах 1. Поняття планування 2. Види планування 3. Умови ефективного планування	4	2				2	6	1				5
Складання плану соціально-виховної роботи і проекту соціальної роботи 1. Вибір макету 2. Значення календаря знаменних і пам'ятних дат у плануванні 3. Складання плану соціально-виховної роботи	4		2			2	5					5

4. Роль проектів у соціально-виховній роботі												
Методи, прийоми та форми соціально-виховної роботи 1. Поняття методу 2. Особливості прийому виховання 3. Форми соціального виховання 4. Умови ефективного використання методів і форм виховання	4	2				2	6	1				5
Засоби соціально-виховної роботи 1. Поняття про засоби соціально-виховної роботи 2. Характеристика засобів соціально-виховної роботи 3. Особливості використання засобів виховання	6		2			4	2					2
Разом за ЗМ 1	40	8	8			24	37	4				33
Змістовий модуль 2. Практичні засади соціально-виховної роботи у сучасних умовах												
Методика організації групових і масових	5	2				3	6		1			5

[illegible]

1. Методика організації шкільних свят 2. Особливості проведення конкурсів і виставок 3. Залучення батьків та громадські організації до соціально-виховної роботи												
Методика організації індивідуальної соціально-виховної роботи 1. Суть індивідуальної соціально-виховної роботи 2. Методи і форми індивідуальної виховної роботи. 3. Умови ефективності індивідуальної соціально-виховної роботи	6					4	2					2
Соціально-виховна робота з обдарованими дітьми 1. Поняття обдарованості 2. Види обдарованості	5		1		1	3	5		1			4

3. Особливості роботи з обдарованими дітьми												
4. Методи і форми роботи з обдарованими дітьми												
Соціально-виховна робота з важковиховуваними та педагогічно занедбанними дітьми 1. Характеристика важковиховуваних і педагогічно занедбаних дітей 2. Причини появи важковиховуваних дітей 3. Форми роботи з педагогічно занедбанними і важковиховуваними дітьми	7		2		1	4	6				1	5
Методика виховної роботи в дитячих оздоровчих таборах Характеристика дитячого оздоровчого табору Основні періоди перебування дитини в таборі	5	2				3	5				1	4

Форми і методи роботи в дитячих оздоровчих таборах												
Виховна робота з дітьми з особливими освітніми потребами 1. Характеристика дітей з ООП 2. Форми роботи з дітьми та їхніми батьками 3. Методи роботи з дітьми та батьками	10		2		1	3	6		1			5
Роль самовиховання у соціальному становленні особистості 1.Визначення самовиховання 2.Стадії самовиховання 3.Методи самовиховання 4. Умови успішного самовиховання	5	1			1	3	5				1	4
Основні педагогічні проблеми перевиховання 1.Визначення перевиховання 2. Типи дітей, що вимагають перевиховання 3. Сучасні методики перевиховання	3					3	3				1	2

Методика організації соціально-виховної роботи з батьками 1. Поняття «сім'я», типи сімей 2.Завдання виховної роботи з батьками 3.Форми і методи роботи з батьками 4.Технології роботи з батьками	6	2			4							
Разом за ЗМ 2	50	5	7		6	36	53		4	-	4	45
Усього годин	90	15	15	-	6	39	90	4	4	-	4	78

3.3. Тематика семінарських занять з питаннями до них

№	Назва теми	Кількість годин
1	Соціально-виховний потенціал інститутів та чинників сучасного виховання особистості 1. Поняття про соціалізацію. Агенти соціалізації 2. Чинники соціалізації 3. Ресоціалізація у вихованні	2
2	Методики діагностування вихованості 1. Анкетування 2. Тестування 3. Проективні методики 4. Спостереження	2
3	Складання плану соціально-виховної роботи і проекту соціальної роботи 1. Вибір макету 2. Значення календаря знаменних і пам'ятних дат у плануванні 3. Складання плану соціально-виховної роботи 4. Роль проектів у соціально-виховній роботі	2
4	Засоби соціально-виховної роботи 1. Поняття про засоби соціально-виховної роботи 2. Характеристика засобів соціально-виховної роботи 3. Особливості використання засобів виховання	2

5	Тренінг як форма соціально-виховної роботи 1. Визначення тренінгів 2. Структура тренінгу 3. Методи, що використовують під час тренінгу	2
6	Соціально-виховна робота з обдарованими дітьми 1. Поняття обдарованості 2. Види обдарованості 3. Особливості роботи з обдарованими дітьми 4. Методи і форми роботи з обдарованими дітьми	1
7	Соціально-виховна робота з важковиховуваними та педагогічно занедбаними дітьми 1. Поняття обдарованості 2. Види обдарованості 3. Особливості роботи з обдарованими дітьми 4. Методи і форми роботи з обдарованими дітьми	2
8	Виховна робота з дітьми з особливими освітніми потребами 1. Характеристика дітей з ООП 2. Форми роботи з дітьми та їхніми батьками 3. Методи роботи з дітьми та батьками	2
	Всього	15

3.4. Індивідуальні завдання, передбачені індивідуальним планом

№	Завдання до тем / кількість балів	Кількість годин
1.	Соціалізація особистості. Інститути та чинники соціального виховання особистості / таблиця / 2 б.	0,5
2.	Методики діагностування вихованості / підбір методик, їх проведення / 3 б.	0,5
3.	Складання плану соціально-виховної роботи і проекту соціальної роботи/3б.	0,5
4.	Методи та форми соціально-виховної роботи / таблиця / 2 б.	0,5
5.	Методика формування колективу / опорна схема / 2 б.	0,5
6.	Методика організації групових і масових форм соціально-виховної роботи / розробка сценарію виховного заходу / 4 б.	0,5
7.	Гурткова робота як організаційно-педагогічна форма позаурочної соціально-виховної роботи / розробка плану роботи гуртка на півроку / 3 б.	0,5
8.	Тренінг як форма соціально-виховної роботи / розробка тренінгового заняття / 4б.	0,5
9.	Методика організації індивідуальної соціально-виховної роботи / розробка виховної бесіди / 2 б.	0,5

10.	Соціально-виховна робота з обдарованими дітьми / соціальна реклама / 3 б.	0,5
11.	Методика організації соціально-виховної роботи з батьками / розробка соціально-виховного заходу / 4 б.	0,5
12.	Соціально-виховна робота з важковиховуваними та педагогічно занедбаними дітьми / рекомендації батькам / 3 б.	0,5

3.5. Самостійна робота, завдання, кількість годин та бали

№	Назва теми/кількість балів/форма контролю	Кількість годин
1.	Відображення принципів, завдань і змісту національного виховання у сучасних нормативних освітніх документах України / 3 б. / опорний конспект	3
2.	Історія терміну «Соціальне виховання» /3 б. / таблиця-довідка	3
3.	Виявлення інтересів учнів класу до засобів масової інформації / 3 б. / розробка анкети	3
4.	Виявлення очікувань дітей щодо бажаних соціально-виховних заходів / 3 б./ моделювання плану опитування	3
5.	Діагностика вихованості (метод, методика, очікувані результати): визначення згуртованості колективу; визначення рівня сформованості ціннісних орієнтацій; психодіагностичне вивчення школярів / 4 б. / банк методик	3
6.	Аналіз Закону України «Про охорону дитинства», визначення прав дитини та системи заходів щодо забезпечення цих прав / 3 б./ опорний конспект	3
7.	Планування тематики виховних годин на півріччя / 2 б. / перелік тем	3
8.	Планування виховних бесід з учнями середніх класів (вік дітей і тема за вибором) / 3 б. / план-конспект виховної бесіди	3
9.	Планування соціально-виховної роботи / 4 б. / складання шкільного календаря знаменних дат на 1 семестр або 2 семестр (за вибором)	3
10.	Соціально-виховне проектування / 4 б. / моделювання соціального проекту (тема та спрямування за вибором).	3
11.	Методи та форми соціально-виховної роботи / 3 б. / моделювання з власного досвіду або підбір з науково-педагогічної літератури до кожного педагогічного методу соціально-виховної роботи по 1 прикладу можливого його застосування	3

12.	Методи та форми соціально-виховної роботи / 3 б. / Підбір по 2 діагностичні, корекційні, розвивальні, творчі гри для реалізації методу ігротерапії (вік дітей за вибором)	3
13.	Методика організації групових і масових форм соціально-виховної роботи / 3 б. / моделювання казки з ілюструванням сучасної соціальної проблеми	3
14.	Форми соціально-виховної роботи / 5 б. / підготовка реферату: «Діяльність закладів позашкільної освіти (на прикладі м.Чернівці або іншого населеного пункту)», «Робота в громаді як форма масової соціально-виховної роботи».	3
15.	Форми соціально-виховної роботи / 3 б. / оформлення бібліографії опублікованих джерел з питань організації виховної роботи з учнями в освітньому процесі ЗЗСО.	3
16.	Методика організації індивідуальної соціально-виховної роботи / 3 б. / підбір цитат видатних педагогів про індивідуальний вплив на особистість	3
17.	Методика організації індивідуальної соціально-виховної роботи / 4 б./ моделювання можливого плану телефонного консультування з особою, яка має суїцидальні наміри через невдале перше кохання	3
18.	Методика організації соціально-виховної роботи з батьками / 2 б. / есе на тему: «Проблеми сучасної сім'ї»	3
19.	Методика організації соціально-виховної роботи з батьками / 3 б. / план-конспект тематичних батьківських зборів (тема за вибором).	3
20.	Методика виховної роботи в дитячих оздоровчих таборах / 3 б. / підбір системи ігор для роботи з дітьми в умовах літнього дитячого табору	2

Методичні рекомендації до підготовки семінарських занять

Готуючись до семінарських занять здобувач вищої освіти повинен усвідомити тему і її структурне бачення викладачем. Ознайомитися зі списком рекомендованої літератури. Підібрати доступні для нього джерела. Іноді можна використовувати джерела, яких немає у списку літератури, але здобувачі вищої освіти переконаний, що знайомство з інформацією, викладеною у них буде цікавим для інших членів групи. Доповідь з питання на семінарі потрібно розраховувати до 10 хвилин. Бажано не просто цитувати інформацію, викладену у книзі, але передавати власне ставлення до питання і його висвітлення. Відповідь можна доповнювати. Але доповнення оцінюється меншою кількістю балів. За три влучних доповнення можна отримати бали як за самостійну відповідь. Готуючись до відповіді доцільно звернути увагу на ключові слова у тексті. Збагнути їх суть.

Тести, запропоновані викладачем виконують усі здобувачі, і їх оцінювання впливає на загальну кількість балів. До вивчення навчальної дисципліни у цілому

Навчальна дисципліна «Методика соціально-виховної роботи» передбачає більшу частину часу на самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Тому важливо, щоб вони уміли працювати з літературними джерелами, обов'язковим є відвідування лекцій і участь у обговоренні семінарів. Бажано конспектувати лекції викладача, і відповіді на семінари. Для самостійної роботи доцільно завести окремий зошит. Куди записувати усі виконані види робіт. На кінець вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинен показати викладачу свою самостійну роботу. набрані бали за самостійні завдання, лекції і семінари додаються і впливають на загальну оцінку знань здобувача вищої освіти з предмета.

Для семінарів є характерним безпосередній контакт викладачів і здобувачів вищої освіти, тому дуже важливо встановити атмосферу довіри, взаєморозуміння, уміло втягувати здобувачів вищої освіти в дискусію. Такі заняття ефективні в тому випадку, коли вони готуються завчасно, хоча досвідчені викладачі можуть дозволити собі і експромт.

Критеріями оцінки якості семінарського заняття вважають:

- цілеспрямованість (постановка проблеми, бажання пов'язати теорію з практикою);
- планування (виділення головних питань, пов'язаних з профілюючими дисциплінами, знайомство з останніми досягненнями науки і техніки);
- організація роботи (уміння викликати і підтримати дискусію, конструктивний аналіз всіх відповідей і виступів студентів, поведінка самого викладача);
- стиль проведення заняття (пожвавлений, з постановкою гострих питань, або млявий);
- відношення здобувача вищої освіти до викладача (критичне, байдуже, шанобливе);
- управління групою (викладач швидко встановлює контакт з учасниками семінару, впевнено і вільно тримається, справедливо взаємодіє з ними);
- висновки викладача (кваліфіковані, переконливі з глибокими теоретичними узагальненнями).

Українська вища школа нагромадила значний досвід з організації і проведенні семінарських занять. Залежно від мети, завдань і змісту використовуються різні типи семінарських занять з їх особливою структурою і методикою проведення.

Найбільш поширеними є такі типи: семінар — розгорнута бесіда; семінар-конференція; семінар-диспут; семінар-коментоване читання; розв'язування задач; виконання вправ, практичних і контрольних робіт; семінар-екскурсія; семінар на виробництві тощо.

До тем можна запропонувати методичні рекомендації рекомендовані у навчальному посібнику Манчуленко Л.В. Методика соціально-виховної

роботи у сучасних умовах: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький університет, 2012. 240 с.

***Методичні рекомендації
до організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика
соціально-виховної роботи в сучасних умовах»***

Самостійна робота (СР) займає провідне місце у системі сучасної вищої освіти. З усіх видів навчальної діяльності СР значною мірою забезпечує формування самостійності як провідної риси особистості студента – майбутнього фахівця.

Самостійна робота завершує завдання усіх інших видів навчальної діяльності. Адже знання, що не стали об'єктом власної діяльності, не можуть вважатися дійсним надбанням людини. Тому СР має навчальне, особисте та суспільне значення.

Навчальна діяльність характеризується суб'єктністю, активністю, предметністю, цілеспрямованістю, наявністю структури та змісту. Особливими ознаками самостійної навчальної діяльності є такі:

- зміни самого суб'єкта;
- залежність від рівня розвитку студента та опора на досягнутий рівень розвитку;
- засвоєння загальних способів дій та наукових понять;
- передування загальних засобів дій вирішенню завдань;
- залежність змін психічних властивостей та поведінки тих, хто навчається, від результатів їх власних дій.

СР – це діяльність, що організовується тим, хто навчається, відповідно до його пізнавальних мотивів у найбільш зручний, раціональний час та контролюється ним самим на основі опосередкованого системного управління з боку викладача курсу «Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах».

СР – це багатоаспектне та поліфункціональне явище з двоєдиністю цілей:

- формування самостійності здобувача вищої освіти (спеціальна мета навчання);
- розвиток здібностей, вмінь, знань та навичок здобувачів вищої освіти (загальна мета діяльності навчання).

Реалізація цілей СР залежить від процесу її організації, яка б забезпечувала необхідні та достатні умови для формування в здобувачів вищої освіти навичок самоосвіти та вміння вчитися самостійно.

СР визначає опосередковану роль викладача через створення умов навчальної діяльності. Педагогіка співробітництва, включаючи здобувача вищої освіти до системи діяльності як суб'єкта, припускає його здатність свідомо та цілеспрямовано діяти, набувати адекватних щодо виконаних дій результатів. Викладач забезпечує активне прагнення студентів до виконання самостійної роботи. У такий спосіб здійснюється логічний перехід від

здібностей, вмінь, знань та навичок, що формуються під час вивчення однієї навчальної дисципліни до загальних, потрібних майбутньому професіоналу.

СР сприяє підвищенню ефективності педагогічного процесу, принципово переорієнтовує його. Завдяки СР відбувається перехід від переважно виконавчої репродуктивної діяльності здобувачів вищої освіти до пошукової, творчої діяльності на всіх етапах навчання в ЗВО. Жорстка уніфікація, одноманітність цілей, змісту, методів, організаційних форм змінюється індивідуалізацією та диференціацією виховання, професійного фахового навчання та розвитку особистості.

4.ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Контрольні роботи;

- тести;
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

5.ЗАВДАННЯ З НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

5.1.Неформальна освіта передбачає участь здобувачів вищої освіти у :

професійних курсах/тренінгах;

онлайн освіти (МООС) ;

професійні стажування;

громадську освіту.

5.2.Допомогти виконати завдання з неформальної освіти можуть наступні платформи:

- Prometheus. Про платформу: одна з найбільших українських освітніх платформ масових відкритих онлайн-курсів. ...
- EdEra. Про платформу: ще одна українська студія онлайн **освіти**. ...
- WiseCow. ...
- Українська команда Google. ...
- ВУМ online. ...

- EduHub. ...
- Coursera. ...
- Khan Academy.

6. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Розподіл балів, які отримують здобувач вищої освіти

Здобувач вищої освіти накопичує бали за 1) поточну роботу на семінарських заняттях (максимум 3 бали із кожної теми), 2) виконання самостійної роботи (максимум 3 бали із кожної теми), 3) модульну контрольну роботу (максимум 10 балів із кожного модуля).

«Робочі» бали сумуються, у результаті чого виводиться загальна сума, яка за допомогою коефіцієнту перерахунку переводиться у відсотки.

Максимум поточного оцінювання 60% - 60 балів. На підсумковий контроль відводиться 40% - 40 балів.

6.2. Критерії оцінювання відповіді на питання теоретичного характеру на семінарському занятті

Оцінка «відмінно» – 3 бали – виставляється, якщо здобувач вищої освіти точно і повно відповів на запитання семінару, чітко й логічно відповів на поставлені викладачем запитання, вільно володіє науковою термінологією, наводить приклади з допоміжної літератури та власної практики, демонструє бачення можливих шляхів практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка «добре» – 2 бали – ставиться у випадку, коли при відповіді здобувач вищої освіти допустив деякі неточності чи залишилась нерозкритою частина питання (до 15%) за умови, що принципові моменти запитань були розкриті правильно, незначні помилки усуваються самим студентом, коли на помилки вказує викладач. Здобувач вищої освіти наводить приклади з власної практики, частково демонструє бачення можливих шляхів практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка «задовільно» – 1 бал – виставляється за наявність у відповіді декількох суттєвих неточностей, нечіткість відповіді, коли 30-50% змісту запитання залишається нерозкритою, допущені помилки і порушена логіка викладу, що вплинуло на результат та правильність висновків. Відповідь не аргументована прикладами, посиленнями на нормативно-правові акти та літературні джерела. Здобувач вищої освіти відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питаннями семінару та їх практичним

використанням. На додаткові запитання екзаменатора відповідає теж в межах 45-50 %.

Оцінка «незадовільно» – 0 балів – виставляється, якщо здобувач вищої освіти не засвоїв матеріал у межах теми семінару (менше 50%), не дає конкретної відповіді на питання, не наводить прикладів, не ознайомлений з методичною і навчальною літературою з дисципліни, не здатний висвітлити поставлене питання. На додаткові та навідні запитання викладача студент часто не знає правильної відповіді. Не володіє базовими категоріями та основними теоретичними поняттями з дисципліни.

6.3.Критерії оцінювання презентації проектів освітнього спрямування:

Оцінка «відмінно» – 5 балів – виставляється, за умови, що проект характеризується оригінальністю та креативністю; здобувачем вищої освіти виконані всі вимоги до написання й захисту проекту: означені проблема й обґрунтована її актуальність, чітко окреслено мету і завдання проекту, детально продумано проектну діяльність та очікувані результати проекту, обґрунтовано їх співвіднесення із поставленими метою та завданнями, представлено раціональний план-графік реалізації заходів проекту, окреслено структуру управління проектом та механізми моніторингу і оцінки проекту, визначено ризики, які можуть бути пов'язані з реалізацією проекту та можливі шляхи їх запобігання, обґрунтовано бюджет проекту; наведені правильні відповіді на додаткові питання викладача та присутніх у аудиторії.

6.4. Модульний контроль

Вивчення матеріалу навчальної дисципліни умовно передбачає два календарних етапи (1-й березень; 2-й –травень). Після завершення кожного етапу відповідно до планування здійснюється модульний контроль у формі письмової роботи, захисту виконаних завдань неформальної освіти. Зміст контрольної роботи утворюють 3 різнорівневі теоретичні питання. Контрольна робота оцінюється у 10 балів з кожного модуля.

У межах поточного чи підсумкового контролю (екзамену) до рейтингу здобувача вищої освіти можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу. Кількість балів, що зараховується здобувачеві вищої освіти, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

6.5. Підсумковий контроль

Передбачає проведення екзамену, що здійснюється в письмово-усній формі. Здобувачам вищої освіти запропоновано 30 білетів, кожний з яких містить три питання. За відповідь на перші два запитання білету студент може отримати максимальну оцінку по 10 балів і 20 балів за відповідь на третє запитання білету. Загальна оцінка за екзамен є сумою балів за усну відповідь і презентацію проекту. Максимальна оцінка за екзамен – 40 балів.

6.6. Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти у системі формальної освіти)» (протокол №4 від 28 березня 2022 року) (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/ або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу

6.7. Підсумкова оцінка за курс виставляється за 100-бальною шкалою

Вона включає поточну успішність здобувача вищої освіти, а також бали отримані за відповідь на екзамені та результати неформальної освіти.

6.8. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Зараховано	A	відмінно
80-89		B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69		D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

7. Засоби оцінювання

7.1. Перелік запитань для самоконтролю:

1.Методика соціально-виховної роботи з молодим подружжям (молодою сім'єю)

2. Методика соціально-виховної роботи у сільській місцевості.
3. Зміст соціально-виховної роботи.
5. Соціальне виховання – культурно-виховна функція суспільства.
6. Соціально-виховна робота з молоддю як умова підготовки до сімейного виховання.
7. Соціальне виховання як цілеспрямований процес духовного розвитку людини і суспільства.
8. Роль і місце матері у вихованні дитини.
9. Характеристика поняття «юне материнство». Основні причини юного материнства.
10. Методика соціально-виховної роботи з дітьми, позбавленими батьківського піклування.
11. Технології соціально-педагогічної роботи з юними матерями.
12. Методика соціально-виховної роботи з дітьми вулиці.
13. Форми і методи профілактичної роботи в пологових будинках щодо попередження відмов від новонароджених дітей.
14. Методика соціально-виховної роботи у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку.
15. Соціально-виховна робота з юними матерями у Центрі матері та дитини. Індивідуальний план соціального супроводу породіллі.
16. Методика соціально-виховної роботи з сім'ями військовослужбовців Збройних Сил України: специфіка, зміст, перспективи.
17. Суть понять «батьківство», «усвідомлене батьківство».
18. Методика соціально-виховної роботи з сім'ями мігрантів і біженців.
19. Пренатальний період і його роль у соціалізації дитини.
20. Технології організації соціально-виховної діяльності в дитячих оздоровчих закладах: а) шляхи педагогічного впливу в умовах тимчасового дитячого колективу; б) вимоги щодо включення дітей у різні форми роботи.
21. Досвід сім'ї Нікітіних та американського лікаря Глена Домана в повноцінному використанні сензитивних періодів для прискореного розвитку дітей.
22. Творчий розвиток вихованців. Форми виховної роботи з дітьми.
23. Соціально-педагогічний патронат сімей. Особливості соціалізації дітей дошкільного віку в малонаселених пунктах.
24. Зміст та напрямки діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.
25. Принцип глобалізації у навчанні та ранній соціалізації дитини.
26. Поняття «дитячий заклад оздоровлення та відпочинку». Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку як соціально-педагогічна система.
27. Роль розвивального середовища в соціалізації дітей раннього віку та дошкільників.
28. Особливості соціально-виховної роботи з ВІЛ-інфікованими.
29. Технологія роботи соціального педагога в сім'ї.
30. Зміст, форми і методи профілактики хвороб, що передаються статевим шляхом і ВІЛ.

31. Особливості соціально-виховної роботи з дітьми, які зазнали сімейного насильства
32. Соціальна підтримка осіб, які живуть із ВІЛ/СНІД.
33. Робота з батьками щодо попередження та подолання насильства над дітьми.
34. Стратегії і тактики роботи соціального педагога в системі ВІЛ-сервісних організацій.
35. Технології соціально-виховної роботи з воїнами АТО.
36. Соціальна реабілітація осіб, які повернулися з місць позбавлення волі
37. Соціально-виховна робота по захисту і підтримці людей з функціональними обмеженнями.
38. Співпраця соціального педагога з психологічною та психотерапевтичною службами у виправних установах.
39. Соціально-педагогічна робота з дітьми з особливими потребами
40. Основні напрями перевиховання підлітків у колоніях. Функції соціального педагога у пенітенціарній установі.
41. Методики діяльності соціального педагога з сім'ями, які виховують дитину-інваліда: (Інституційні та позаінституційні форми піклування про дітей-інвалідів. Стратегія соціально-педагогічних дій фахівця в роботі з прийомними сім'ями-спеціалістами та їх вихованцями).
42. Соціально-виховна робота з сім'єю, де є засуджені батьки, старші брати. Соціальна робота з ув'язненими.
43. Соціальна робота з розумово відсталими дітьми.
44. Кримінально-виконавча система України: а) проблеми злочинності в державі; б) вітчизняний досвід перевиховання молодих правопорушників.
45. Соціально-педагогічний супровід сім'ї, в якій хвора дитина.

7.2.Модуль – контроль **(Перелік контрольних запитань до заліку)**

Модуль 1

1. Розкрийте Суть, мету і завдання процесу виховання як цілісної системи.
2. Схарактеризуйте особливості сучасного виховання та визначте соціальні завдання школи у сучасних умовах.
3. Обґрунтуйте вплив мотиваційного комплексу особистості на результати соціального виховання.
4. Обґрунтуйте зміст поняття «соціальне виховання». Чинники та інститути соціального виховання.
5. Розкрийте реалізацію функцій соціально-виховної роботи у сучасному загальноосвітньому навчально-виховному закладі.
6. Зробіть загальну характеристику інститутів і чинників соціального виховання та соціалізації особистості.
7. Схарактеризуйте значущість соціально-виховної роботи у навчально-виховних закладах у сучасних умовах.
8. Обґрунтуйте суть соціально-виховної роботи як сфери практичної діяльності педагога у навчально-виховних закладах.

9. Розкрийте основні напрями соціально-виховного процесу.
10. Розкрийте поняття та класифікаційні підходи до методів соціально-виховної роботи.
11. Схарактеризуйте суть, ознаки, шляхи та стадії створення виховуючого колективу. Вплив виховуючого колективу на особистість.
12. Розкрийте механізм комплексної соціально-педагогічної діагностики та особливості консилиуму.
13. Розкрийте сутність і основні завдання педагогічної діагностики у соціально-виховній роботі. Основні функції та види соціально-педагогічної діагностики.
14. Обґрунтуйте умови успішного діагностування вихованості школяра. Загальні методи вивчення особистості і дитячого колективу.
15. Розкрийте взаємозалежність різновидів діагностики у соціально-виховній роботі.
16. Схарактеризуйте поняття планування соціально-виховної роботи навчально-виховного закладу. Основні принципи планування.
17. Обґрунтуйте алгоритм планування соціально-виховної роботи. Конкретні вимоги до планування.
18. Розкрийте види планування. Конкретні вимоги до одного з видів планування соціально-виховної роботи (за вибором).
19. Розкрийте структуру плану соціально-виховної роботи (на прикладі конкретного плану).
20. Обґрунтуйте посадові обов'язки класного керівника й особливості планування його роботи
21. Схарактеризуйте поняття та класифікаційні підходи до форм соціально-виховної роботи.
22. Розкрийте зміст основних методів соціально-виховної роботи, їх дієвість.
23. Схарактеризуйте педагогічну групу методів соціально-виховної роботи.
24. Розкрийте методику проведення психолого-педагогічного консилиуму.
25. Розкрийте методику застосування вуличної роботи.

Модуль 2

26. Обґрунтуйте ефективність педагогічної вимоги (на конкретному прикладі).
27. Розкрийте специфіку застосування у соціально-виховній роботі методів вправління та привчання.
28. Схарактеризуйте дієвість специфічних методів соціально-виховної роботи сучасної школи.
29. Обґрунтуйте методи соціально-педагогічної діагностики та вимоги до їх використання.
30. Розкрийте особливості проектування у соціально-виховній роботі.
31. Схарактеризуйте групові і масові виховні заходи як форми організації соціально-виховного процесу та обґрунтуйте їх переваги.
32. Розкрийте особливості індивідуальної соціально-виховної роботи у сучасній школі та доцільність застосування форм індивідуальної соціально-

виховної роботи.

33. Схарактеризуйте етапність роботи ведення випадку у індивідуальній соціально-виховній роботі.
34. Розкрийте консультування як технологічний спосіб розв'язання соціально-виховних проблем.
35. Розкрийте методику організації гурткової роботи. Основні види гуртків.
36. Схарактеризуйте поняття клубної соціально-виховної роботи. Основні принципи діяльності клубів і об'єднань за інтересами.
37. Схарактеризуйте види клубів і об'єднань за інтересами (на прикладах).
38. Розкрийте поняття колективної творчої справи (КТС), основні етапи її організації. Основні вимоги до організації КТС.
39. Розкрийте особливості організації різних видів колективних творчих справ (КТС).
40. Схарактеризуйте Мету й функції класної години у соціально-виховній роботі школи.
41. Розкрийте основні форми й прийоми проведення класних годин.
42. Обґрунтуйте місце класних зборів у соціально-виховній роботі школи.
43. Схарактеризуйте суть поняття «обдарованості» та практичний досвід роботи з обдарованими дітьми в Україні та інших зарубіжних країнах.
44. Розкрийте характерні особливості обдарованих дітей та основні напрями, форми і методи роботи з ними.
45. Дайте порівняльну характеристику соціально-педагогічних явищ "важковиховуваність" і "педагогічна занедбаність". Соціометрична позиція важковиховуваної та педагогічно занедбаної дитини у дитячому колективі.
46. Розкрийте зміст соціально-виховної роботи школи з подолання важковиховуваності та педагогічної занедбаності учнів.
47. Наведіть класифікацію дітей і молоді з особливими потребами й обмеженими функціональними можливостями, особливості навчально-виховних закладів для них.
48. Розкрийте зміст і основні форми соціально-виховної роботи з дітьми з особливими потребами й обмеженими функціональними можливостями.
49. Розкрийте роль організації педагогічного всеобучу батьків у системі соціально-виховної роботи школи.
50. Розкрийте значення сімейного виховання у соціалізації особистості. Типологія сімей.
51. Доведіть взаємовплив проблем сучасної сім'ї на типові помилки сімейного виховання.
52. Розкрийте організацію соціально-виховної роботи з батьками.
53. Схарактеризуйте форми і методи співробітництва сім'ї та школи у вихованні дитини.
54. Розкрийте організаційну структуру тренінгу, базові методи та прийоми його проведення.
55. Схарактеризуйте сутність тренінгу, його особливості та різновиди.
56. Розкрийте різновиди тренінгових вправ, їх призначення та можливості застосування (на прикладах).

57. Схарактеризуйте сутність самовиховання особистості; методи і прийоми самовиховання.
58. Схарактеризуйте вікові особливості самовиховання та доцільні прийоми самовиховання на відповідному віковому етапі.
59. Розкрийте процес перевиховання та його етапність у соціально-виховній роботі.
60. Схарактеризуйте основні педагогічні проблеми перевиховання.
61. Розкрийте взаємозв'язок методів і прийомів перевиховання підлітків у педагогічній спадщині А.С. Макаренка.
62. Схарактеризуйте основні засади організації діяльності літніх дитячих таборів на основі аналізу нормативних документів.
63. Розкрийте завдання та функції різних видів літніх дитячих таборів та їх роль у системі соціального виховання дітей.
64. Розкрийте зміст і методику організації табірної зміни. Основні форми й методи роботи в літніх дитячих таборах.
65. Схарактеризуйте структуру табірної зміни та визначте основні методи соціально-виховної роботи в умовах табору.
66. Розкрийте специфіку роботи з сиротами в державних опікунсько-виховних закладах.
67. Розкрийте особливості соціалізації дітей в закладах інтернатного типу.
68. Схарактеризуйте поняття інвалідності, її причини та види. Типологія інвалідності.
69. Розкрийте правила реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями.
70. Схарактеризуйте види соціально-педагогічної допомоги сім'ям, що виховують дітей з обмеженими функціональними можливостями.
71. Схарактеризуйте зміст і структуру індивідуальної програми реабілітації дитини з особливими потребами.
72. Розкрийте методику формування моральної культури особистості дитини з особливими потребами.
73. Схарактеризуйте поняття девіантної поведінки. Причини та прояви девіантної поведінки.
74. Схарактеризуйте види девіантної поведінки.
75. Розкрийте профілактику девіантної поведінки як систематичний, планомірний і цілеспрямований аспект діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу.
76. Схарактеризуйте загальні форми і методи соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю, схильними до девіантної поведінки.
77. Розкрийте зміст соціально-педагогічної діяльності в загальноосвітній школі.
78. Проаналізуйте документацію психолога, соціального педагога.
79. Розкрийте форми і методи соціально-виховної роботи в загальноосвітніх закладах.
80. Визначте сутність складових компонентів системи виховної роботи у школі (класі).

81. Запропонуйте загальні методи вивчення колективу та особистості.
82. Розробіть фрагмент проведення конкурсної програми для підлітків.
83. Роз'ясніть сутність поняття «сучасний зміст виховання» у Національній програмі виховання дітей та учнівської молоді в Україні.
84. Запропонуйте алгоритм роботи над проектом.
85. Розробіть план проведення диспуту на актуальну тему.
86. Дайте поняття «сучасний зміст виховання» як характеристику базових культурних цінностей виховання.
87. Розкрийте методiku підготовки і проведення класної години.
88. Наведіть приклади видів і форм колективної творчої діяльності учнів.
89. Розробіть вправи для перевиховання учня 9 класу, що систематично порушує дисципліну на уроках.
90. Запропонуйте програму самовиховання для дитини з інвалідністю

8. Рекомендована література

8.1. Основна література

1. Маценко Л.М. Теорія і методика виховання : навчальний посібник. Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 319 с.
2. Методичні рекомендації щодо організації виховної роботи в умовах дистанційного навчання. Тернопіль, 2020. 27 с.
3. Методичні рекомендації до виконання семінарських занять з дисципліни «Методика виховної роботи» для здобувачів вищої освіти 3-го курсу ОС «Бакалавр» за спеціальністю 014 Середня освіта денної та заочної форми навчання / Укладач: Нетребя М.М. Маріуполь: МДУ, 2020. 60с.
4. Навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами: сучасні підходи : [навчально-методичний посібник] / В. Войтко. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2016. 84 с.
5. Савінова Н. В., Середа І. В., Берегова М. І. Технології виховної роботи в інклюзивному середовищі : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу за змішаною формою навчання. Миколаїв: Видавець Румянцева Г. В., 2022. 96 с.
6. Теорія виховання : навч.-метод. посіб. / О.І.Башкір. Харків, 2016. 96 с.
7. Формування превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу : навч.-метод. посіб. / Єжова О. О., Кириченко В. І., Тарасова Т. В., Федорченко Т. Є., Муромець В. Г., Нечерда В. Б., Оржеховська В. М., Кириленко С. В. ; [За заг. ред. д.п.н., проф. Оржеховської В. М.]. Кіровоград : Імекс ЛТД, 2014. 172 с.
8. Рудкевич Н.І. Методика соціально-педагогічної роботи : навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 324 с.

8.2 Допоміжна література

1. Виховання духовності особистості : навчально-методичний посібник / [М. Й. Боришевський, Л. І. Пилипенко, О. І. Пенькова та ін.] ; за заг. ред. М. Й. Боришевського. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 104 с.
2. Манчуленко Л. В. Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах : навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 240 с.

3. Тренінг попередження педагогічної занедбаності молодших школярів з дистантних сімей: навч.-мет.посібник. Укл. Куб'як Н.І. Чернівці: Рута, 2008. 124 с.
4. Художньо-естетичне виховання творчої особистості засобами позашкільної освіти : методичний посібник / упорядн. В.Ю. Гаврилюк, Т.А. Слободянюк, А.А. Розумнюк; КВНЗ КОР "Академія неперервної освіти". Біла Церква : КВНЗ КОР "Академія неперервної освіти", 2016. 144 с.

8.3 Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
3. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр>
4. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Ягупов В. В. Педагогіка: Навч. посібник. URL: http://eduknigi.com/ped_view.php?id=23

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chnivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/plozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>